

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. május 25.
(OR. fr, en)

9242/22

LIMITE

EDUC 155
ENV 446
CLIMA 215
SOC 273
SUSTDEV 97
JEUN 52
RECH 254

Intézményközi referenciaszám:
2022/0004(NLE)

FELJEGYZÉS AZ „I/A” NAPIRENDI PONTHOZ

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	Javaslat – A Tanács ajánlása a környezeti fenntarthatóságot szolgáló tanulásról – <i>Elfogadás</i>

1. Az Oktatási Bizottság több ülés keretében is foglalkozott a tanácsi ajánlásra irányuló fent említett javaslat vizsgálatával. A szöveggel immár minden delegáció egyetért.

2. Ennek megfelelően felkérjük az Állandó Képviselők Bizottságát, hogy erősítse meg a mellékletben foglalt szövegről az Oktatási Bizottság által elért megállapodást, és a szöveget elfogadás, majd azt követően az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való közzététel céljából terjessze a Tanács elé.

Javaslat

A TANÁCS AJÁNLÁSA

a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanulásról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 165. és 166. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

1. Bár Unió-szerte számos tagállam jó eredményeket ért el a zöld átállást támogató és a fenntartható fejlődést szolgáló tanulást előmozdító tanulási politikák és programok végrehajtása terén, e tekintetben folytatni és fokozni kell az erőfeszítéseket. A továbbiakban is ösztönözni és támogatni kell az ilyen típusú tanulást szolgáló szakpolitikát és gyakorlatot. Fel kell ismerni, hogy a fenntartható fejlődés környezeti, gazdasági és szociális pilléreirein átívelő, összekapcsolt tanulásra van szükség, különös figyelmet fordítva a környezeti pillérre.

2. Az európai zöld megállapodás¹, a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia², az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének (UNESCO) a 2030-ig tartó időszakra szóló „Oktatás a fenntartható fejlődésért” stratégiája és az ENSZ Európai Gazdasági Bizottságának (ENSZ EGB) kapcsolódó tevékenysége³ rávilágít, hogy az iskoláknak, a felsőoktatásnak és más oktatási és képzési intézményeknek kulcsszerepe van a tanulókkal, a szülőkkel, az oktatókkal⁴ és a tág értelemben vett közösséggel a sikeres, igazságos és inkluzív zöld átálláshoz szükséges változásokról folytatott párbeszédben. „A biológiai sokféleség – sürgős fellépésre van szükség” című következtetéseiben⁵ a Tanács hangsúlyozta, hogy egyéb területek mellett az oktatásba való beruházás kulcsfontosságú ahhoz, hogy a legjobb adatokat lehessen összegyűjteni és a legjobb megoldásokat lehessen megtalálni e tekintetben. Az EU ifjúsági stratégiája célként határozza meg a fenntartható zöld Európát, és azt szorgalmazza, hogy minden fiatal legyen környezetvédelmi szempontból aktív és képzett.
3. A zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanulás életkortól függetlenül segíti a tanulókat abban, hogy szert tegyenek a fenntarthatóbb életvitelhez szükséges ismeretekre, készségekre és attitűdökre, megváltoztassák a fogyasztási és termelési szokásokat, egészségesebb életmódot kövessenek, valamint – egyénileg és együttesen is – hozzájáruljanak a gazdaság és a társadalom fenntarthatóbbá tételéhez. Ezenfelül az ilyen tanulás a munkaerőpiacon egyre inkább szükséges készségek és kompetenciák fejlesztéséhez is hozzájárul. Elősegíti az előttünk álló, egymással összefüggő globális kihívások megértését, ideértve az éghajlati válságot, a környezetkárosodást és a biológiai sokféleség csökkenését is, amelyek mindegyike környezeti, társadalmi, gazdasági és kulturális vetülettel is bír.

¹ COM(2019) 640 final.

² COM(2020) 380 final.

³ Az ENSZ EGB fenntartható fejlődést szolgáló oktatási stratégiájának 2021 és 2030 közötti végrehajtására vonatkozó új keretet is beleértve.

⁴ Ezen ajánlás alkalmazásában az „oktatók” kifejezés magában foglalja a tanárokat, az oktatókat, az ifjúságsegítőket, a tanárképző oktatókat és a formális, nem formális és informális oktatásban dolgozó valamennyi szakembert.

⁵ 12210/20.

4. Az ENSZ fenntartható fejlődési céljai, nevezetesen a 4.7. cél, felszólít minden tanulót arra, hogy 2030-ig tegyen szert a fenntartható fejlődés előmozdításához szükséges ismeretekre és készségekre, többek között a fenntartható fejlődéssel és a fenntartható életmódokkal, az emberi jogokkal, a nemek közötti egyenlőséggel, a béke és erőszakmentesség kultúrájának előmozdításával, a világpolgársággal, valamint a kulturális sokféleség és a kultúra fenntartható fejlődéshez való hozzájárulásának elismerésével kapcsolatos oktatás révén⁶.
5. Az európai oktatási térségről szóló közlemény⁷, a szociális jogok európai pillére⁸, az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszere (2021–2030)⁹ és az „Új EKT a kutatás és az innováció szolgálatában” című közlemény¹⁰ arra szólít fel, hogy az oktatási és képzési politikákat és beruházásokat a jövőbeli reziliencia és jólét érdekében az inkluzív zöld és digitális átállás szolgálatába kell állítani.
6. Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák európai referenciakeretében¹¹ meghatározott kulcskompetenciák célja, hogy a gyors és mélyreható változások korában Európa polgárait támogassák a személyes kiteljesedéshez és fejlődéshez, a foglalkoztathatósághoz, a társadalmi befogadáshoz, a fenntartható életmódhoz, a békés társadalomban élt sikeres élethez, az egészségtudatos életvezetéshez és az aktív polgári szerepvállaláshoz szükséges tudás, készségek és kompetenciák elsajátításában.
7. Az európai készségfejlesztési programban¹² a Bizottság bejelentette, hogy támogatja a munkaerőpiacon hasznosítható alapvető zöld készségek fejlesztését annak érdekében, hogy kialakuljon a környezettudatos szakemberek és a környezetbarát gazdasági szereplők generációja, azáltal, hogy segíti a környezetvédelmi és éghajlati megfontolásoknak az általános képzésbe, a felsőoktatásba, a szakképzésbe, valamint a kutatásba való beépítését. Európának magasan képzett szakemberekre van szüksége a zöld átállás támogatásához és ahhoz, hogy világelső legyen a fenntartható technológiák terén.

⁶ UNESCO: *A fenntartható fejlődést szolgáló oktatás menetrendje*, 2020.

⁷ COM(2020) 625 final.

⁸ HL C 428., 2017.12.13., 10. o.

⁹ HL C 66., 2021.2.26., 1. o.

¹⁰ COM(2020) 628 final.

¹¹ A Tanács ajánlása (2018. május 22.) az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról (HL C 189., 2018.6.4., 1. o.).

¹² COM(2020) 274 final.

8. A fenntartható versenyképességet, a társadalmi méltányosságot és a rezilienciát célzó szakképzésről szóló tanácsi ajánlás¹³ és az osnabrücker nyilatkozat elismeri, hogy a szakképzési ágazat a digitális és zöld átállás kulcsa.
9. Az európai éghajlati paktum arra hívja fel az egyéneket, a közösségeket és a szervezeteket, hogy vegyenek részt az éghajlat-politikai intézkedésekben és egy zöldebb Európa megteremtésében azáltal, hogy lehetőségeket kínál a magánszemélyek és a szervezetek számára, hogy tájékozódjanak az éghajlatváltozásról, megoldásokat dolgozzanak ki és valósítsanak meg, valamint hogy kapcsolatba lépjenek másokkal e megoldások hatásának megsokszorozása érdekében. Az „Oktatás az éghajlatért” koalíció célja, hogy a diákok és a tanárok által vezetett közösségek jöjjenek létre az iskoláik, a hálózataik és más oktatási szereplők részvételével, hogy a lehető legtöbb releváns tapasztalatból tanulhassanak, és áthidalják az oktatási ágazatok, területek és szereplők közötti széttagoltságot.
10. A digitális oktatási cselekvési terv¹⁴ felvázolja a magas színvonalú, inkluzív és hozzáférhető európai digitális oktatás és képzés jövőképét, és hangsúlyozza, hogy a digitális technológiák jelentős mértékben elősegítik a zöld gazdaságra való átállást, ugyanakkor a digitális termékek fejlesztése és használata terén is támogatják a fenntartható magatartás felé való elmozdulást.
11. Az új európai Bauhaus kulturális és kreatív dimenzióval egészíti ki az európai zöld megállapodást azzal a céllal, hogy bemutassa, hogy a fenntartható innováció hogyan kínál kézzelfogható, pozitív változásokat mindennapi életünkben, többek között az iskolaépületekben és más tanulási környezetekben.

¹³ HL C 417., 2020.12.2., 1. o.

¹⁴ COM(2020) 624 final.

12. Az UNESCO az „Oktatás a fenntartható fejlődés szolgálatában” programja révén azon munkálkodik, hogy az oktatást és a képzést az éghajlati válságra adott nemzetközi válasz központibb és láthatóbb részévé tegye, valamint hogy megvalósítsa az összes fenntartható fejlődési célt, különösen a fenntartható fejlődést szolgáló oktatásra vonatkozó 4.7. célt. Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és a Párizsi Megállapodás értelmében a Felek kötelezettséget vállalnak arra, hogy minden szempontból előmozdíják az éghajlatváltozással kapcsolatos kérdéseket és együttműködnek azokban különösen az oktatás, a képzés, a társadalmi tudatosság, a nyilvánosság részvétele, valamint az információkhoz való nyilvános hozzáférés területén.
13. A fiatalok körében egyre nagyobb a tudatosság azt illetően és az igény arra, hogy szerepet vállaljanak a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kérdésekben, különösen a környezettel és az éghajlattal kapcsolatos kérdésekben. A 2022 májusában közzétett Eurobarométer felmérés eredményei arról tanúskodnak, hogy az Unióban a fiatalok számára „a környezet védelme és az éghajlatváltozás elleni küzdelem” az ifjúság európai évének (2022) egyik fő prioritása. Már az OECD 2018. évi adatai¹⁵ is azt mutatták, hogy a 15 évesek nagyon is tisztában vannak az éghajlatváltozás és a környezeti válság, valamint azok kezelésének szükségességével. Ugyanezen OECD-adatok szerint azonban sokkal kevesebb diák érzi úgy, hogy képes lenne valódi változást elérni. Az éghajlati és környezeti válság mértéke miatt a tanulók úgy érezhetik, hogy nagy a nyomás rajtuk és tehetetlenek, amit tovább súlyosbítanak a pontatlan információk és a dezinformáció.
14. Rendkívül fontos, hogy az oktatási és képzési rendszerek és intézmények reagáljanak arra, hogy a fiatalok egyre inkább hallatják hangjukat az éghajlati és biodiverzitási válsággal kapcsolatban, és hogy bevonják a fiatalokat a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanulással kapcsolatos megoldások kidolgozásába és a fenntartható jövőt szolgáló intézkedések meghozatalába. Az ifjúság európai éve (2022) fontos szerepet játszik a fiatalok szerepvállalásának további ösztönzésében.

¹⁵ OECD (2020), Are Students Ready to Thrive in an Interconnected World? (Készen állnak a diákok arra, hogy egy összekapcsolt világban prosperáljanak?) PISA 2018, VI. kötet.

15. A Covid19-világjárvány rávilágított a természettel fennálló szoros kapcsolatainkra, és ismét az oktatási és képzési rendszerekre helyezte a hangsúlyt. Levontuk a tanulságokat az új oktatási és képzési lehetőségekkel kapcsolatban, ideértve a különböző (többek között online) környezetben történő vegyes tanulást, a tanulók szerepvállalását és autonómiáját, valamint a formális oktatás és a tágabb közösség közötti kapcsolatokat is. A világjárvány ezenkívül tovább súlyosbította a gyermekek, a fiatalok és a felnőttek fizikai, mentális és érzelmi jóllétével kapcsolatos, régóta fennálló aggodalmakat.
16. Az egyes kisgyermekkorai nevelési és gondozóközpontok, az iskolák, a felsőoktatási intézmények, a kutatószervezetek, a szakképzési szolgáltatók és a helyi közösségek egyre aktívabbak az éghajlati és biodiverzitási válsággal kapcsolatban. A fenntarthatóság azonban EU-szerte még nem rendszerszintű eleme az oktatásnak és a képzésnek.
17. A szakpolitikákba, a stratégiákba és a tantervekbe számos országban beépült a fenntarthatóságot szolgáló tanulás és más hasonlóan működőképes elképzelések, például a fenntartható fejlődést szolgáló és a világpolgársággal kapcsolatos oktatás. Az oktatóknak azonban további célzott támogatásra, szakértelemre és képzési lehetőségekre van szükségük ahhoz, hogy a zöld átállás és a fenntartható fejlődés elveit beépíthessék tanítási és képzési gyakorlataikba. Gyakran úgy érzik, hogy nincsenek megfelelően felkészülve az ökológiai szorongás és az ökológiai pesszimizmus kezelésére, és annak elősegítésére, hogy a tanulók pozitívan álljanak az éghajlati és környezetvédelmi problémákhoz.
18. A fenntarthatóságnak az összes tevékenységi területet magában foglaló, egész intézményre kiterjedő megközelítései még nem minden esetben eléggé elterjedtek. Az ilyen megközelítések magukban foglalhatják a tanítást és a tanulást; az irányítást; a kutatást és az innovációt; az infrastruktúrát, a létesítményeket és a műveleteket, és azokba be kell vonni a tanulókat, a személyzetet, a szülőket, valamint a helyi és szélesebb közösségeket.

19. Alaposabban fel kell tární, hogy milyen lehetőségek és alkalmaK kínálkoznak az egyéb oktatási és képzési programok kiegészítésére és megerősítésére. A zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló oktatás és tanulás teljes körűen támogathatja az egészségre, a jóllétre és a befogadásra, az aktív polgári szerepvállalásra és a világpolgárságra; a szolidaritásra; a diákközpontú tanulásra; a kutatásra és az innovációra; valamint a digitális transzformációra – többek közt a mesterséges intelligenciára¹⁶ – irányuló szakpolitikákat és programokat.
20. Az oktatási és képzési dimenziónak a zöld átállással és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos egyéb szakpolitikákba való szisztematikus integrálása az egész életen át tartó tanulás szemléletének szempontjai szerint, támogathatja e szakpolitikák végrehajtását. Emellett összekapcsolhatja a társadalom és a gazdaság különböző ágazatait, és hatékonyan beépítheti a fenntarthatóságot az oktatásba és képzésbe.
21. Ez az ajánlás teljes mértékben tiszteletben tartja a szubszidiaritás és az arányosság elvét. Tisztában van azzal, hogy az oktatási és képzési intézmények autonómiája tagállamonként nagyon eltérő. Egyes tagállamokban az oktatási és képzési intézmények, a tanárképző intézmények, valamint a tanárok és oktatók nagy fokú autonómiával rendelkeznek. Az ajánlást a nemzeti körülményeknek megfelelően és a tagállamokkal együttműködésben kell végrehajtani,

¹⁶ Az UNESCO égisze alatt működő, a mesterséges intelligenciával foglalkozó nemzetközi kutatóközpont (IRCAI) az első olyan globális központ, amely a mesterséges intelligenciával, az oktatással és a fenntartható fejlődéssel foglalkozik.

A KÖVETKEZŐKET AJÁNlja A TAGÁLLAMOKNAK: a szubszidiaritás és az arányosság elvének teljes körű tiszteletben tartásával, valamint tudatában annak, hogy az oktatási és képzési intézmények autonómiája a nemzeti körülményektől függően eltér;

1. fokozzák és erősítsék meg az arra irányuló erőfeszítéseket, hogy támogassák az oktatási és képzési rendszereket a zöld átállás és a fenntartható fejlődés érdekében történő fellépésben, hogy a tanulók – a környezeti, társadalmi és gazdasági megfontolások kellő figyelembevételével – életkortól és háttértől függetlenül hozzáférjenek a fenntarthatósággal, az éghajlatváltozással, a környezetvédelemmel és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos magas színvonalú, méltányos és inkluzív oktatáshoz és képzéshez;
2. a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanulást kezeljék kiemelt területként az oktatási és képzési politikákban és programokban, hogy a holisztikusan értelmezett oktatási ágazat támogatást kapjon ahhoz, hogy képes legyen hozzájárulni a fenntartható jövőhöz. Valósítsák meg és fejlesszék tovább a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanításra és tanulásra vonatkozó átfogó és együttműködésen alapuló megközelítéseket, bevonva az oktatási és képzési rendszer valamennyi érintett szereplőjét, valamint más érintett ágazatok érdekelt feleit;
3. biztosítsanak különféle formális, nem formális és informális tanulási lehetőségeket, hogy életkortól függetlenül mindenki felkészülhessen a zöld átállásra és tevékenyen hozzá tudjon járulni ahhoz, valamint hozzanak intézkedéseket a környezetileg fenntartható, körkörös és klímasemleges gazdaság és az igazságos társadalom megvalósulásáért;
4. vegyék fontolóra a következő intézkedéseket a rendszer szintjén:
 - a) az érintett érdekelt felekkel szoros együttműködésben hangolják össze az oktatási és képzési stratégiákat és terveket – beleértve a tantervekkel és értékeléssel, továbbá az oktatók alapképzésével és folyamatos szakmai fejlődésével kapcsolatosakat is – a zöld átállással és a fenntartható fejlődéssel. Nyomonkövetési és ellenőrzési mechanizmusokkal támogassák a nemzeti és egyéb – többek közt a kapcsolódó koncepciókra, például a fenntartható fejlődést szolgáló oktatásra vonatkozó – stratégiák és szakpolitikák megvalósítását;

- b) adott esetben ruházzanak be tanulási, szocializációs és szabadidős célú zöld és fenntartható berendezésekbe, erőforrásokba és infrastruktúrába (épületekbe, területekbe és technológiákba) és nyújtsanak ezekkel kapcsolatban képzést az egészséges, biztonságos, inkluzív, kreatív és reziliens tanulási környezetek biztosítása érdekében;
- c) hívják fel a figyelmet arra, hogy a tanulás milyen előnyökkel és lehetőségekkel jár a zöld átállás és a fenntartható fejlődés szempontjából, valamint támogassák a formális és nem formális oktatási és képzési intézményeket, többek között a kisgyermekkorú nevelést és gondozást, hogy az éghajlatváltozással, a környezetvédelemmel, a biológiai sokféleséggel és a fenntarthatósággal kapcsolatos kérdéseket relevánssá tegyék a tanulók mindennapi élete szempontjából, és előmozdítsák elő a fenntarthatóság kultúráját;
- d) fejlesszék a különböző életkorú tanulók tudását, készségeit és attitűdjeit a fenntarthatóbb életvitel érdekében, hogy előmozdítsák a fenntartható fogyasztási és termelési szokásokat, hogy a tanulók egészségesebb és környezettudatosabb életmódot kövessenek, valamint egyénileg és együttesen is hozzájáruljanak társadalmaink átalakulásához;
- e) támogassák és javítsák a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló oktatást és tanulást infrastruktúra, digitális eszközök és erőforrások biztosítása, valamint az oktatók digitális kompetenciáinak támogatása révén;

- f) érdemi és összehangolt módon vonjanak be minden tanulót az arra vonatkozó javaslatételbe és az arra vonatkozó megközelítések közös kialakításába, hogy mit, hogyan és hol tanuljanak a zöld átállásról és a fenntartható fejlődésről és azok érdekében. Ösztönözzék a különböző háttérű tanulók nemi szempontból kiegyensúlyozott részvételét. Minden tanuló számára tegyék lehetővé, hogy intézménye, valamint helyi és tágabb közösségei szintjén részt vegyen a döntéshozatalban és szerepet vállaljon abban;
- g) az érdekelt felekkel szoros együttműködésben dolgozzanak ki és támogassanak olyan tantervi programokat és kereteket, amelyek időt és teret biztosítanak a tanulók számára ahhoz, hogy már fiatal kortól fejleszthessék a fenntarthatósági kompetenciákat¹⁷. A generációk közötti tanulás és a helyi példák, problémák és válaszok révén a tantervek relevánsabbá válhatnak a tanulók számára, bizonyítva, hogy az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség és a fenntarthatóság helyi jelenség, amelyre hatással lehetünk;
- h) támogassák a fenntarthatósággal, a környezetvédelemmel és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos együttműködést és hálózatépítést, bevonva például a helyi hatóságokat, az ifjúsági munkát végző és az ifjúsági szervezeteket, a környezetvédelmi oktatási és képzési központokat, a globális tanulási központokat, az erdőket, a parkokat, a gazdaságokat, a múzeumokat, a könyvtárakat, a nem kormányzati szervezeteket, a kutatást, a fogyasztói szervezeteket és a vállalkozásokat, ezáltal erősítve a formális, a nem formális és az informális tanulás közötti kapcsolatokat;
- i) támogassák a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló oktatással és tanulással kapcsolatos bevált gyakorlatok és pedagógiai kutatások bővítését az oktatás és képzés minden szintjén és típusában;

¹⁷ A „fenntarthatósági kompetenciáknak” a GreenComp-ban, az európai fenntarthatósági kompetenciakeretben ismertetett fogalma azokat az ismereteket, készségeket és attitűdöket foglalja magában (ideértve a kritikai és a rendszerben való gondolkodást, továbbá a természethez való kapcsolódást is), amelyekre a tanulóknak életkortól függetlenül szükségük van ahhoz, hogy fenntartható módon élhessenek, dolgozhassanak és cselekedjenek. A „zöld készségek” azokra a szakmai készségekre vonatkoznak, amelyekre a munkaerőpiac minden ágazatában és minden szintjén szükség van a zöld átálláshoz és ezen belül az új zöld munkahelyek létrehozásához.

5. a tanulók további támogatása érdekében vegyék fontolóra a következő intézkedéseket:
- a) a tanulók számára – az iskola előtti neveléstől kezdődően – biztosítsanak lehetőséget egyfelől arra, hogy megértsék és értékeljék a természeti világot és annak biológiai sokféleségét, és foglalkozzanak ezekkel, másfelől pedig arra, hogy kialakuljon bennük a kíváncsiság és a rácsodálkozás érzése, és megtanulják, hogy egyénileg és együttesen cselekedjenek a fenntarthatóság érdekében;
 - b) többek között – a nemzeti pénzügyi támogatási rendszerekkel összhangban lévő – pénzügyi támogatás révén erősítsék meg a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló magas színvonalú, egész életen át tartó tanulást, ideértve a szakmai gyakorlatokat, a tanulószervezéses gyakorlati képzéseket, az önkéntességet, a tanórán kívüli tevékenységeket, az ifjúsági munkával kapcsolatos tevékenységeket, valamint a formális, nem formális és informális tanulás egyéb formáit, valamint az ezek között fennálló kapcsolatokat. E tekintetben ösztönözzék és ismerjék el a polgári szerepvállalás keretében megvalósuló intézkedéseket és programokat;
 - c) mozdítsák elő az együttműködésen alapuló, tapasztalati, gyakorlati irányultságú, valamint a helyi körülmények és hagyományok szempontjából releváns tanulási módszereket és megközelítéseket, továbbá támogassák az interdiszciplináris és tanterven átívelő tevékenységeket. Ez magában foglalja azt is, hogy a tanulóknak biztosítsanak gyakorlatorientált alkalmakat a természet megfigyelésére és megóvására, továbbá a fogyasztás csökkentésére, valamint a termékek megjavítására, újrafelhasználására és újrafeldolgozására, ezáltal segítve őket a fenntartható életmód és a körforgásos gazdaság jelentőségének megértésében;
 - d) biztosítsanak tényeken alapuló és hozzáférhető tájékoztatást az éghajlati, környezeti és biodiverzitási válságról és annak kiváltó okairól, az Aarhusi Egyezményben¹⁸ foglaltaknak megfelelően;
 - e) dolgozzanak a problémamegoldó és együttműködési készségek fejlesztésén; mozdítsák elő a kritikus gondolkodást, a médiaműveltséget és a rendszerben való gondolkodást; valamint támogassák a pozitív fellépéseket – többek között az önkéntességet – annak érdekében, hogy szembeszálljanak azzal a félelemmel és tehetetlenségérzéssel, amelyet a tanulók bolygónk válságával kapcsolatban tapasztalhatnak, és csökkentsék azt;

¹⁸ Egyezmény a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságának a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról.

6. továbbra is támogassák az oktatókat a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanulás megkönnyítésében, és ennek érdekében vegyék fontolóra a következő intézkedéseket:
- a) ismerjék el, hogy minden oktató – tudományágtól vagy oktatási ágazattól függetlenül – fenntarthatósági oktató, akinek támogatnia kell tanulóit a zöld átállásra való felkészülésben. Tegyék lehetővé számukra, hogy felhívják a tanulók figyelmét a fenntartható fejlődési célokra. Vonják be az oktatókat a tantervek és programok kidolgozásába, és a zöld átállással és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos egyéb oktatási reformokba, valamint a megfelelő szakmai továbbképzések megtervezésébe, továbbá konzultáljanak velük és nyújtsanak támogatást számukra ezekkel kapcsolatban;
 - b) támogassák a zöld átállásnak és a fenntartható fejlődésnek a tanár- és oktatóképzési programokba, a folyamatos szakmai továbbképzésekbe, valamint a tanári szakmai normákba és keretekbe való beépítését, hogy ezzel támogassák az oktatók fenntarthatósággal kapcsolatos kompetenciáinak fejlesztését;
 - c) támogassák az intézményi szintű mentorálási rendszereket és a szakmai továbbképzési programokat. Támogassák az oktatókat abban, hogy digitális eszközöket és technológiákat használjanak a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanítás és tanulás előmozdítására;

- d) fejlesszék tovább, illetve vizsgálják meg az olyan lehetőségeket és ösztönzőket, melyek célja, hogy az oktatók részt vegyenek a fenntarthatósággal kapcsolatos szakmai továbbképzési programokban; ilyen ösztönzés lehet például az, hogy a részvételt figyelembe veszik a szakmai előmenetel során, vagy hogy olyan szerepeket hoznak létre az oktatók számára, mint például a fenntarthatósági koordinátor;
- e) támogassák az oktatókat – többek között a szükséges idő és tér biztosításával – abban, hogy olyan pedagógiai módszereket alkalmazzanak, amelyek interdiszciplináris módokon mozdítják elő a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanítást és tanulást, valamint abban, hogy fejlesszék a tanulás társadalmi-érzelmi vonatkozásait annak érdekében, hogy minden tanuló a változás előmozdítójává válhasson, és megtanulhasson egyénileg és együttesen, helyi és globális szinten is elgondolkozni a világ fenntarthatóbbá tételéről, valamint tenni ennek érdekében;

- f) adott esetben ösztönözzék és tegyék lehetővé a transzformatív és interdiszciplináris tanítást és tanulást mind hagyományos, mind pedig innovatív tanulási megközelítések alkalmazásával, beleértve a gyakorlatorientált tanulást, a STEAM-megközelítést¹⁹, a hackathonokat, a közösségi szolgáltatás keretében való tanulást és a játékosítást is;
- g) fejlesszék és bocsássák rendelkezésre az oktatók támogatására szolgáló erőforrásokat, többek között az értékelés tekintetében is. Támogassák az oktatókat abban, hogy hagyományos és új eszközöket és anyagokat használjanak a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanításhoz és képzéshez különféle beltéri és kültéri, valamint digitális és nem digitális környezetekben. Biztosítsanak hozzáférést a szakértői központokhoz, ideértve a környezetvédelmi oktatási és képzési központokat is;
- h) ösztönözzék a kutatói és innovációs közösséget arra, hogy a formális, nem formális és informális oktatási és képzési szolgáltatókkal együttműködve támogassa az oktatókat a zöld átállás és a fenntartható fejlődés terén. Támogassák az éghajlati vészhelyzettel, a környezeti válsággal és a fenntarthatósággal kapcsolatos feltáró projekteken és kutatásokban való részvételt;
7. továbbra is támogassák a formális és nem formális oktatási és képzési intézményeket abban, hogy adott esetben hatékonyan integrálják a zöld átállást és a fenntartható fejlődést valamennyi tevékenységükbe és eljárásukba, és ennek érdekében vegyék fontolóra a következő intézkedéseket:
- a) ösztönözzék és segítsék elő a fenntarthatósággal kapcsolatos, hatékony és az egész intézményre kiterjedő olyan megközelítéseket, amelyek magukban foglalják a tanítást és a tanulást; a jövőképet, a tervezést és az irányítást; az aktív tanulói és személyzeti részvételt; a családok bevonását; az épület- és az erőforrás-gazdálkodást; a helyi és szélesebb közösségekkel való partnerségeket; valamint a kutatást és az innovációt. Támogassák az oktatási vezetőket a szervezeti változások kezelésében célzott szakmai továbbképzéssel és a szerepükre vonatkozó iránymutatással;

¹⁹ A STEAM (Science, Technology, Engineering, the Arts and Mathematics – tudományok, technológia, mérnöki ismeretek, művészetek és matematika) megközelítés magában foglalja a STEM-oktatásnak a művészetekkel, a bölcsészettudományokkal és a társadalomtudományokkal való összekapcsolásában rejlő kreatív potenciált.

- b) támogassák az oktatási és képzési intézményeket fenntarthatósági stratégiáik megtervezésében, nyomon követésében és értékelésében és/vagy a fenntarthatóságnak a meglévő folyamatokba és intézkedésekbe (pl. iskolafejlesztési tervekbe, felsőoktatási küldetésnyilatkozatokba és stratégiákba) való beépítésében. Ismerjék el, hogy ez egy hosszú távú folyamat, amely kis, mérhető lépéseket igényel, amelyeket – többek között az intézmény általi önértékelés révén – folyamatosan nyomon követnek és értékelnek;
- c) ösztönözzék a kisgyermekkorai nevelési és gondozóközpontokat, az iskolákat, a felsőoktatási intézményeket, a szakképző intézményeket, a felnőttoktatási intézményeket és más oktatási szolgáltatókat arra, valamint támogassák őket abban, hogy – intézményi autonómiájukkal összhangban – vegyenek részt az olyan ökocímke-kezdeményezésekben, amelyek környezeti, társadalmi, oktatási és gazdasági előnyökkel járhatnak. Biztosítsanak az ilyen rendszerek számára támogatási struktúrákat, például ügynökségeket vagy szerveket az egész intézményre kiterjedő megközelítések támogatása érdekében, továbbá biztosítsanak mentorálást és hálózatépítést, sablonokat és iránymutatásokat, valamint pénzügyi támogatást;
- d) összpontosítsák az oktatási és képzési szervezetek belső és/vagy külső felülvizsgálati és minőségbiztosítási mechanizmusainak egy részét a fenntarthatóság témájára. Ismerjék el a felsőoktatási intézmények hatékony szerepvállalását megfelelő eszközök, többek között finanszírozási mechanizmusok révén;
- e) folytassák a zöld átállás és a fenntartható fejlődés témájának a szakképzési és felsőoktatási programokba, tantervekbe és modulokba való beépítését (az intézményi autonómiával és a tudományos élet szabadságával összhangban) a különféle tudományágakban, ideértve az üzleti tudományokat, a társadalomtudományokat, a pedagógiai tudományokat, a bölcsészettudományokat, a művészeteket, az építészetet és a mérnöki tudományokat, valamint a földhasználat-tervezést és -kezelését. Hasznosítsák a környezetvédelmi és oktatási nem kormányzati szervezetek és más érintett szervek által kifejlesztett erőforrásokat és anyagokat;

- f) a szakmai kompetenciák elmélyítése, bővítése és naprakésszé tétele érdekében támogassák a felsőoktatási, szakképzési és felnőttoktatási intézményeket a zöld átállásról és a fenntartható fejlődésről szóló rövid és testre szabott tanfolyamok kidolgozásában, amelyek végén többek között mikrotanúsítványokat lehet kiállítani;
- g) segítsék elő a valamennyi tudományággal és szereplővel, többek között a vállalkozásokkal, a művészetekkel, a gazdaságokkal, a kulturális örökséggel, a sporttal, a fiatalokkal, a kutatóintézetekkel, a civil társadalmi szervezetekkel, az oktatási segédanyagok ágazatával (beleértve a technológiát, a kiadói és az egyéb tantervi eszközöket) és az oktatáskutatással való partnerségek kialakítását. Támogassák a tanórán kívüli, nyári és egyéb programok kidolgozását, továbbá biztosítsanak támogatást a például laboratóriumokban, vállalkozásoknál, kutatóintézetekben és nem kormányzati szervezeteknél végzett szakmai gyakorlatokhoz;
- h) támogassák a fenntarthatóságra irányuló innovációt és a vállalkozói készséget előmozdító programokat. Erősítsék meg a felsőoktatási és szakképzési intézményeket olyan fenntarthatósági központok létrehozása vagy megerősítése érdekében, amelyek elősegítik a zöld átállást és a fenntartható fejlődést, valamint a körforgásos gazdaságot és a biológiai sokféleséget szolgáló innovációt és vállalkozói készséget;
8. amennyiben helyénvaló, mozgósítsanak nemzeti és uniós forrásokat az infrastruktúrába, képzésbe, eszközökbe és erőforrásokba történő beruházásokra a formális és nem formális oktatás és képzés rezilienciájának és a zöld átállásra való felkészültségének növelése érdekében, különös tekintettel az Erasmus+ programra, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközre, az Európai Szolidaritási Testületre, az Európai Szociális Alap Pluszra, az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapra, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, a technikai támogatási eszközre, a Digitális Európa programra, a Horizont Európára és az InvestEU-ra;
9. eszközöljenek beruházásokat a szakpolitikai kihívások és e kezdeményezések hatásának nyomon követésébe, kutatásába és értékelésébe annak érdekében, hogy építeni lehessen a levont tanulságokra, és fel lehessen használni azokat a szakpolitikai döntéshozatalhoz. Ez magában foglalhatja a meglévő mutatók és célértékek – többek között nemzetközi szinten történő – alkalmazását is;

FELKÉRI A BIZOTTSÁGOT, HOGY A SZUBSZIDIARITÁS ÉS A NEMZETI KÖRÜLMÉNYEK KELLŐ FIGYELEMBEVÉTELÉVEL:

1. segítse elő az együttműködést és a társaktól való tanulást a tagállamok és az érdekelt felek körében a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanulás területén a következők révén:
 - a) az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszere (2021–2030)²⁰, amely alapján a zöld átállást szolgáló oktatás és képzés kulcsfontosságú prioritási terület;
 - b) bővítse azon lehetőségeket és ösztönözze azon lehetőségek kiaknázását, amelyek a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló formális és nem formális oktatásnak és képzésnek az uniós finanszírozási programok – például az Erasmus+, az Európai Szolidaritási Testület, a LIFE, az Európai Szociális Alap Plusz, az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap, a Horizont Európa, és azon belül a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések, a fejlesztési nevelési és információs program és a technikai támogatási eszköz – keretén belüli alkalmazására, előmozdítására, támogatására és lehetővé tételére irányulnak;

²⁰ A Tanács állásfoglalása az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről (2021–2030) (HL C 66., 2021.2.26., 1. o.).

- c) ossza meg az Erasmus+ keretében megvalósuló személyzeti csereprogramok, projektek és hálózatok bevált gyakorlatait, többek között az „európai egyetemek” szövetségein, az eTwinning online közösségen, az Erasmus+ tanárképző akadémiákon, a szakképzési kiválósági központokon, a Marie Skłodowska-Curie-cselekvéseken és az Európai Innovációs és Technológiai Intézeten keresztül;
- d) azonosítsa, dokumentálja és ossza meg a bevált gyakorlatokat, többek között a meglévő online platformokon²¹ keresztül, valamint támogassa azon nemzeti és más szervezetek hálózatépítését, amelyek a formális és a nem formális oktatás és képzés keretében a zöld átállással és a fenntartható fejlődéssel foglalkoznak;
- e) vonja be a fiatalokat az ajánlás végrehajtásába, különösen az ifjúság európai évén (2022) és az uniós ifjúsági párbeszédén keresztül annak biztosítása érdekében, hogy a fiatalok és az ifjúsági szervezetek véleményét, nézeteit és szükségleteit teljes mértékben figyelembe vegyék;
- f) alakítson ki szinergiákat az „Oktatás az éghajlatért” koalícióval és az új európai Bauhausszal;

²¹ Ez magában foglalhatja az „Oktatás az éghajlatért” koalíciót, a hamarosan induló Európai Iskolai Oktatási Platformot, a Tanulósarok nevű weboldalt, A tudomány csodálatos! platformot, az Európai Ifjúsági Portált, a felnőttkori tanulás elektronikus európai platformját (EPALE), a Scientixet, a Tanulószerződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetségét és a készségfejlesztési paktumot.

2. a tagállamokkal együttműködésben fejlesszen ki, osszon meg, valamint önkéntes alapon való felhasználásra bocsásson rendelkezésre a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanulással kapcsolatos forrásokat, anyagokat és kutatásokat, az új európai fenntarthatósági kompetenciakeretre (GreenComp) is kiterjedően;
3. támogassa az oktatókat a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanításban, méghozzá az alábbiak révén:
 - a) bocsásson rendelkezésre önkéntes alapon felhasználható forrásokat és támogató anyagokat a Európai Iskolai Oktatási Platformon, az EPALE-n és az Európai Ifjúsági Portálon;
 - b) uniós díjazási rendszerek – többek között az Európai Innovatív Tanítási Díj, az eTwinning díj és a Szakmai Készségek Európai Díja – révén ismerje el a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanítás és tanulás terén a kiemelkedő erőfeszítéseket;
4. anélkül, hogy ezzel új jelentéstételi kötelezettségeket vagy további terheket róna a tagállamokra, kövesse nyomon a zöld készségeknek, illetve a környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos attitűdöknek a felsőoktatásban és a szakképzésben végzettek, valamint a pályakezdő kutatók körében történő fejlődését olyan meglévő európai felmérések révén, mint a diplomások pályakövetésére irányuló európai kezdeményezés, például oly módon, hogy e felméréseket kiegészítik az említett attitűdökre vonatkozó kérdésekkel;
5. anélkül, hogy ezzel új jelentéstételi kötelezettségeket vagy további terheket róna a tagállamokra, kövesse nyomon a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló oktatás terén elért eredményeket az európai oktatási térségről és az európai zöld megállapodásról szóló, meglévő jelentések keretében. Ez magában foglalja az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről (2021–2030) szóló tanácsi állásfoglalásban meghatározott lehetséges fenntarthatósági mutatók vagy uniós szintű célértékek kidolgozásának támogatását;

6. fűzze szorosabbra az együttműködést a meglévő nemzetközi szervezetekkel, különösen az UNESCO-val és az ENSZ egyéb szervezeteivel, köztük az ENSZ EGB-vel, hogy a politikai döntéshozókkal, szakemberekkel és érdekelt felekkel együtt mind a tagállamokban, mind pedig tagállamközi szinten előmozdítsa a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló oktatásra és képzésre irányuló megközelítést, amely az európai zöld megállapodással, a fenntartható fejlődési célokkal és az UNESCO-nak a fenntartható fejlődést szolgáló oktatásra vonatkozó menetrendjével (2030) összhangban magában foglalja a méltányosságot, a befogadást és az igazságosságot;
7. folytassa az Erasmus+ program és az Európai Szolidaritási Testület programja zöld dimenziójának megerősítését mindkét esetben a fenntartható mobilitás, az online együttműködés és a projektekből alkalmazott zöld gyakorlatok révén, mind pedig az oktatás, a képzés és az ifjúság területén aktív különböző érdekelt felek közötti együttműködés során a zöld átállásra és a fenntartható fejlődésre való fokozott összpontosítás révén.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről
az elnök
